

3η ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΛΑΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

1 ΠΕΡΣΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

Το περσικό κράτος και οι Έλληνες της Μ. Ασίας

Οι μετακινήσεις πληθυσμών στην Ελλάδα ανάγκασαν διάφορα ελληνικά φύλα να μεταναστεύσουν. Αιολείς, Ίωνες και Δωριείς εγκαταστάθηκαν στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου και τη Μ. Ασία, όπου ανέπτυξαν σπουδαίο πολιτισμό.

ο μεγάλος βασιλιάς:
έτσι λεγόταν ο βασιλιάς του περσικού κράτους.

Το περσικό κράτος ήταν τεράστιο· απλωνόταν στην Ασία και την Αφρική. Αρχηγός του κράτους ήταν ο **μεγάλος βασιλιάς**, που τον σέβονταν όλοι. Το κράτος ήταν χωρισμένο σε μεγάλες περιφέρειες, τις σατραπείες, τις οποίες διοικούσαν οι **σατράπες**.

Οι ελληνικές πόλεις της Μ. Ασίας δεν είχαν κάνει δικό τους κράτος. Διαιρεμένες όπως ήταν έχασαν την ελευθερία τους και, προπάντων, δεν μπορούσαν να εμπορευτούν ελεύθερα με άλλες πόλεις του Εύξεινου πόντου. Όταν μάλιστα οι Πέρσες έκαναν εκστρατεία στη Θράκη, ανά-

1. Στρατιώτης - τοξότης της φρουράς του Δαρείου

2. Η Περσική αυτοκρατορία

5ος αιώνας

Κλασικά χρόνια

4ος αιώνας

3. Ερείπια από την αρχαία Μίλητο, αποικία των Αθηναίων. Η πόλη καταστράφηκε τελείως από τους Πέρσες. Αργότερα όμως ξαναχτίστηκε.

ο σατράπης:

ο διοικητής της περσικής επαρχίας, η οποία ονομαζόταν σατραπεία.

εξεγείρομαι:

επαναστατώ.

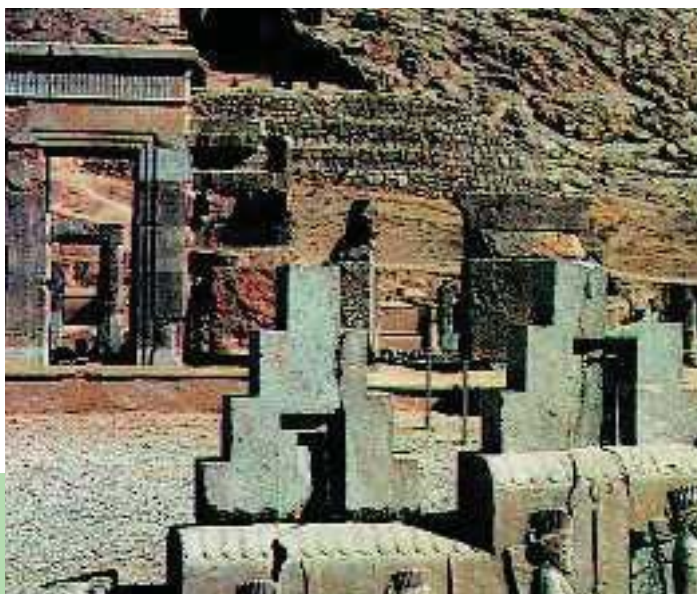
ληλατώ:

αρπάζω, καταστρέφω εχθρική χώρα.

γκασαν τους Έλληνες της Μ. Ασίας να στείλουν και δικό τους στρατό.

Η κατάσταση για τους Έλληνες γινόταν όλο και πιο άσχημη. Αποφάσισαν τότε να εξεγερθούν και να διώξουν τους Πέρσες. Επειδή όμως μόνοι τους δεν μπορούσαν να τους αντιμετωπίσουν, ζήτησαν βοήθεια από την Ελλάδα. Δυστυχώς γι' αυτούς μόνο οι Αθηναίοι και οι Ερετριείς έστειλαν λίγα πλοία. Οι επαναστάτες έδωξαν τις περσικές φρουρές και έφτασαν ως τις Σάρδεις. Οι δυνάμεις τους όμως δεν ήταν αρκετές και αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν. Λίγο αργότερα νικήθηκε και ο στόλος τους κοντά στο νησάκι Λάδη (494 π.Χ.). Η επανάσταση τέλειωσε και οι Έλληνες των μικρασιατικών παραλίων γνώρισαν βαρύτερο ζυγό. Η Μίλητος, που είχε πάρει πάνω της μεγάλο μέρος του αγώνα εναντίον των Περσών, *ληλατήθηκε* και καταστράφηκε από τα θεμέλια.

Η καταστροφή της Μιλήτου προκάλεσε μεγάλη λύπη στην Ελλάδα, πιο πολύ όμως στην Αθήνα. Οι Αθηναίοι που ήταν Ίωνες το πήραν βαριά. Στο θέατρο της Αθήνας παίχτηκε ένα έργο για την καταστροφή της Μιλήτου πολύ συγκινητικό, που έκανε όλους τους θεατές να κλάψουν.

4. Ερείπια των ανακτόρων της Περσέπολης

παράθεμα 1 **Αΐμινο στους Αθηναίους**

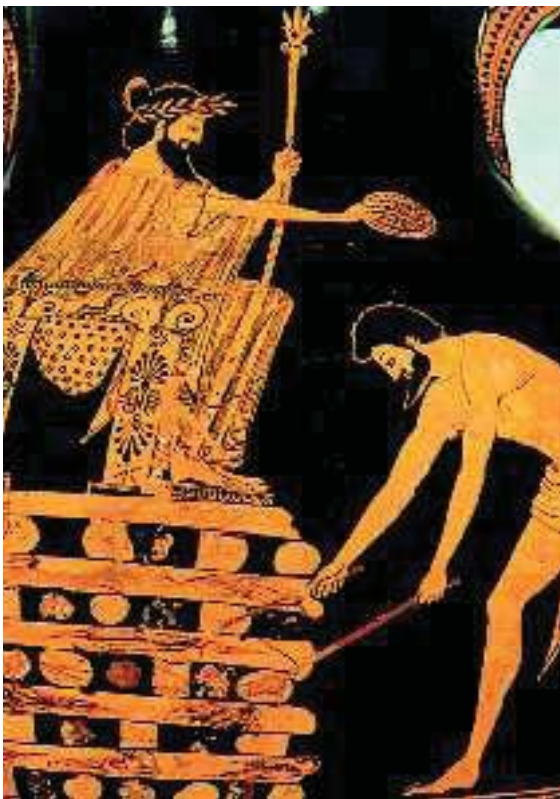
Στο βασιλιά των Περσών, το Δαρείο, έφτασε η είδηση πως οι Σάρδεις έπεσαν στα χέρια των Αθηναίων και των Ιώνων. Αυτοί παρέδωσαν την πόλη στις φλόγες. Μόλις λοιπόν πληροφορήθηκε ο Δαρείος τα νέα, ρώτησε να μάθει ποιοι ήταν αυτοί οι Αθηναίοι. Στη συνέχεια ζήτησε το τόξο του, έβαλε ένα βέλος και τόξεψε ψηλά στον ουρανό. Την ίδια στιγμή παρακάλεσε το Δία να τον βοηθήσει να εκδικηθεί τους Αθηναίους. Τέλος πρόσταξε έναν υπηρέτη του, κάθε φορά που του στρώνει το τραπέζι να του λέει τρεις φορές: «Βασιλιά μου, μην ξεχνάς τους Αθηναίους».

Ηρόδοτος, Ιστορία, Ε', 105 (διασκευή)

5. Ερείπια από τις Σάρδεις

παράθεμα 2 **Ο Σόλωνας σώζει τον Κροίσο**

6. Ο Κροίσος πάνω στη φωτιά
(Αγγείο, Μουσείο Λούβρου)

Οι Πέρσες κυρίεψαν τις Σάρδεις και αιχμαλώτισαν τον Κροίσο, που βασίλεψε 14 χρόνια και πολιορκήθηκε 14 μέρες. Οι Πέρσες, αφού έπιασαν τον Κροίσο, τον έφεραν μπροστά στον Κύρο. Αυτός έδωσε διαταγή να ανάψουν μια μεγάλη φωτιά και να τον ανεβάσουν επάνω μαζί με 14 νεαρούς Λυδούς, για να θυσιαστούν σε κάποιο θεό. Κι ενώ ο Κροίσος βρισκόταν πάνω στη φωτιά, θυμήθηκε το Σόλωνα που του είχε πει πως κανένας άνθρωπος δεν είναι απόλυτα ευτυχισμένος. Τότε αναστέναξε και φώναξε τρεις φορές: «Σόλωνα, Σόλωνα, Σόλωνα». Ο Κύρος παραξενεύτηκε και ζήτησε εξηγήσεις. Ο Κροίσος διηγήθηκε στον Κύρο πως τα πρώτα χρόνια της βασιλείας του τον είχε επισκεφτεί ένας Αθηναίος, ο Σόλωνας, που είχε περιφρονήσει τα πλούτη του και του είχε πει πολλά που τώρα βγήκαν αληθινά. Ο Κύρος, μόλις άκουσε αυτά, φοβήθηκε μήπως κάποτε τιμωρηθεί κι αυτός από τους θεούς γι' αυτή του την πράξη. Έδωσε λοιπόν διαταγή να σβήσουν τη φωτιά και να κατεβάσουν τον Κροίσο και τους συντρόφους του.

Ηρόδοτος, Ιστορία Α', 86 (διασκευή)

παράθεμα 3 Τι μαθαίνουν τα παιδιά των Περσών

Τα παιδιά πηγαίνουν κάθε μέρα σχολείο για να μάθουν δικαιοσύνη και αυτοσυγκράτηση. Τα διδάσκουν ακόμη υπακοή στους άρχοντες. Πολύ τα βοηθάει σ' αυτό η συμπεριφορά των μεγάλων απέναντι στους άρχοντες. Τα μαθαίνουν επίσης να αντέχουν την πείνα και τη δίψα. Και εδώ το παράδειγμα το δίνουν οι μεγαλύτεροι, που πηγαίνουν για φαγητό, όταν τους το επιτρέψουν οι άρχοντες. Τα παιδιά δεν τρώνε κοντά στη μητέρα τους αλλά κοντά στο δάσκαλο. Φέρνουν από το σπίτι τους για φαγητό ψωμί και για προσφάγι κάρδαμο* και ένα ποτήρι, για να πίνουν νερό από το ποτάμι άμα διψάσουν. Τέλος μαθαίνουν να χειρίζονται το τόξο και το ακόντιο. Μέχρι να γίνουν 16 ή 17 χρόνων τα παιδιά με αυτά ασχολούνται. Έπειτα περνάνε στην τάξη των εφήβων.

* το κάρδαμο : φυτό με έντονη μυρωδιά και πικάντικη γεύση.

Ξενοφώντας, *Κύρου Παιδεία*, 2, 6 (διασκευή)

7. Επιγραφή σε σφηνοειδή γραφή από την Περσέπολη

1. Για ποιους λόγους οι Έλληνες της Μ. Ασίας επαναστάτησαν;
2. Γιατί νομίζεις ότι οι Πέρσες κατέστρεψαν τη Μίλητο; Τι ήθελαν να αποδείξουν μ' αυτή τους την ενέργεια;